

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 06.10.2004
KOM(2004)636 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Siirtyminen eurooppalaisen satelliittinavigointijärjestelmän rakennus- ja
käyttöönottovaiheeseen sekä käyttövaiheeseen**

Johdanto

Neuvosto perehtyi komission 18. helmikuuta 2004 antamaan tiedonantoon¹ ja hyväksyi 9. maaliskuuta 2004 päätelmät, joissa se kehotti komissiota esittämään lokakuun 2004 loppuun mennessä tiedonannon, jonka perusteella se voisi vuoden loppuun mennessä tehdä tarvittavat poliittiset päätökset rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen käynnistämistä varten. Näihin kuuluisivat kyseisissä vaiheissa tarvittavan yhteisön rahoitusosuuden enimmäismäärää ja palvelujen määrittämistä koskevat päätökset. Vuodesta 2002 käynnissä on ollut kehittämisvaihe, jota on määrä seurata rakennus- ja käyttöönottovaiheen (2006–2007) sekä käyttövaiheen (vuodesta 2008 eteenpäin).

Rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen aloittamista varten oli ratkaistava neljä kysymystä:

- oli saatava vahvistus siitä, että yksityinen sektori osallistuisi merkittävällä panoksella kyseisten vaiheiden rahoittamiseen,
- tarjottavat palvelut oli määriteltävä,
- järjestelmälle oli luotava hallintorakenteet,
- Yhdysvaltojen kanssa oli tehtävä sopimus amerikkalaisen ja eurooppalaisen järjestelmän yhteensopivuudesta.

Kahdessa viimeisessä kohdassa esitetyt edellytykset ovat nyt toteutuneet. Järjestelmän hallintorakenteet on perustettu kahdella 12. heinäkuuta 2004 päivätyllä asiakirjalla²: neuvoston asetuksella (EY) N:o 1321/2004 eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien hallintorakenteista ja neuvoston yhteisellä toiminnalla 2004/552/YUTP Euroopan unionin turvallisuuteen vaikuttavista eurooppalaisen satelliittinavigointijärjestelmän toiminnan näkökohdista. Eurooppalaisen ja amerikkalaisen järjestelmän täysi yhteensopivuus on varta vasten varmistettu Yhdysvaltojen kanssa 26. kesäkuuta 2004 allekirjoitetulla sopimuksella.

Yksityisen rahoituksen osalta voidaan todeta, että Galileo-yhteisyritykselle, joka on ollut toiminnassa kesästä 2003 lähtien, on annettu tehtäväksi saattaa päätökseen toimiluvan haltijan valintamenettely. Ensimmäinen vaihe, esikarsinta, saatiin päätökseen helmikuussa 2004. Menettelyn toisessa vaiheessa, elokuun 2004 lopussa, kaksi kolmesta valitusta konsortioista jätti yksityiskohtaiset tarjouksensa. Yhteisyritys arvioi nämä tarjoukset syyskuussa 2004 ja laati tästä vaiheesta kertomuksen. Toimivaltuuksiensa mukaisesti yhteisyritys valitsee yhden ehdokkaista toimiluvan haltijaksi, minkä jälkeen yhteisyrityksen hallintoneuvosto hyväksyy ehdotuksen.

Liitteenä olevan yhteisyrityksen kertomuksen ja tämän tiedonannon tarkoituksena on taata tarvittavat poliittiset suuntaviivat ohjelman seuraavien vaiheiden julkista rahoitusta ja julkisen palvelun tehtäviä varten. Erityisen tärkeää on palvelujen määrittely. Tältä pohjalta yhteisyritys pystyy käynnistämään toimiluvan haltijan valintamenettelyn viimeisen vaiheen, jossa käydään neuvottelut toimilupasopimuksesta, joka on määrä allekirjoittaa vuoden 2005 kuluessa. Tämä tehdään tiiviissä yhteistyössä valvontaviranomaisen kanssa, joka toimiluvan myöntävänä

1 KOM(2004) 112 lopullinen.

2 EUVL L 246, 20.7.2004, s. 1 ja 30.

viranomaisena allekirjoittaa sopimuksen ja varmistaa sen täytäntöönpanon asetuksen (EY) N:o 1321/2004 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

1. RAKENNUS- JA KÄYTTÖÖNOTTOVAIHEEN SEKÄ KÄYTTÖVAIHEEN RAHOITUS

Satelliittinavigointimarkkinoiden huomattava kasvu sai Euroopan unionin toimielimet taipumaan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden kannalle suunniteltaessa Galileo-ohjelman rakennus- ja käyttöönottovaihetta sekä käyttövaihetta. Tämä merkitsee käytännössä toimilupamenettelyä. Vaikka yksityisellä sektorilla ollaankin halukkaita tekemään hankkeeseen huomattavia sijoituksia siihen liittyvien kaupallisten näkymien vuoksi, yhteisöltä saatava rahoitus on kuitenkin välttämätöntä ohjelman taloudellisen vakauden varmistamiseksi.

1.1. Vahvat kaupalliset näkymät

Satelliittinavigointimarkkinoiden huomattavia kasvunäkymiä on painotettu komission vuodesta 1999 alkaen teettämissä tutkimuksissa³, joiden tulokset on saatettu neuvoston tietoon. Viime vuosien kehitys on vahvistanut käsitystä satelliittinavigointituotteiden ja -palvelujen markkinoiden voimakkaasta laajenemisesta. Optimistisimmatkin arviot on ylitetty.

Satelliittinavigointituotteiden ja -palvelujen maailmanmarkkinat kaksinkertaistuivat vuosina 2002–2003 10 miljardista eurosta 20 miljardiin euroon. Vuoteen 2020 mennessä summa on arviolta jo 300 miljardia, ja käytössä on noin 3 miljardia vastaanotinta. Näillä vastaanottimilla voidaan hyödyntää kaikkia Galileo-, EGNOS- ja GPS-järjestelmien tarjoamia palveluja.

Innovatiivisia sovelluksia tulee markkinoille päivittäin. Vastaanotinten hinta laskee jatkuvasti. Tällä hetkellä niitä on saatavilla alle 150 euron hintaan. Kuten matkapuhelinalalla muutama vuosi sitten, hintojen lasku saa aikaan satelliittinavigointipalvelujen nopean leviämisen kaikilla aloilla, ja niihin liittyvistä tuotteista tulee yhtä jokapäiväisiä elektronisia kulutustavaroita kuin esimerkiksi kelloista, kameroista ja matkapuhelimista. Satelliittinavigointi tunkeutuu yhteiskunnan kaikkiin osiin, ja antaa näin Galileo-ohjelmalle piirteen, joka voitaisiin määritellä kansalaisulottuvuudeksi.

Galileo-hankkeen alkuvaiheesta lähtien neuvosto on ilmaissut toivovansa yksityiseltä sektorilta huomattavaa panostusta ohjelmaan. Heinäkuun 19. päivänä 1999 antamassaan päätöslauselmassa neuvosto kehotti komissiota ”luomaan oikein ajoitetut ja realistiset edellytykset rahoituksen saamiseksi suurelta osin yksityisiltä tahoilta julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön puitteissa”⁴. Tätä kantaa on sittemmin tuotu esille toistuvasti. Maaliskuun 26. päivänä 2002 hyväksymissään päätelmissä neuvosto päätyi rakennus- ja käyttöönottovaiheen rahoituksen osalta siihen, että enintään kolmasosa tästä otettaisiin yhteisön talousarviosta ja vähintään kaksi kolmasosaa yksityiseltä sektorilta. Lisäksi neuvosto edellä mainituissa päätelmissä, kuten 9. maaliskuuta 2004 hyväksymissään päätelmissään, nimenomaisesti viittaa yhteisön varojen myöntämiseen käyttövaiheen rahoitusta varten.

3 Erityisesti seuraavat tutkimukset: GALA, Geminus, Pricewaterhouse Coopers ja Galilei.

4 EYVL C 221, 3.8.1999, s. 1.

1.2. Yksityisen sektorin rahoituslähteet

Galileo-yhteisyrityksen laatiman välikertomuksen mukaan esikarsintavaiheen läpäisseiden konsortion jättämissä tarjouksissa vahvistetaan suunnitelmat rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen rahoituksen järjestämiseksi neuvoston ehdottamalla tavalla. Kukin konsortioista sitoutuu rahoittamaan vähintään kaksi kolmasosaa rakennus- ja käyttöönottovaiheen kustannuksista, jotka arvioidaan 2,1 miljardiksi euroksi, ja pyytää tasapainottavan tuen maksamista järjestelmän käyttöönoton jälkeisinä ensimmäisinä vuosina.

Edellä mainitussa 18. helmikuuta 2004 antamassaan tiedonannossa komissio mainitsi useita potentiaalisia yksityisen sektorin rahoituslähteitä, joita voidaan hyödyntää käyttöönotto- ja rakennusvaiheissa sekä käyttövaiheessa.

Palvelujen myynnistä saatavilla tuloilla on huomattava osuus esikarsintavaiheen läpäisseen konsortion rahoitussuunnitelmissa. Nämä tulot menevät suoraan toimiluvan haltijalle, joka niiden ansiosta saa tuottoa sijoittamalleen pääomalle ja kykenee maksamaan takaisin lainojaan. On syytä panna merkille, että kukin konsortioista painottaa julkisesti säänneltyjen palvelujen (PRS-palvelut) myynnin merkitystä tulonlähteenä.

Tekijänoikeuksista saatavat tulot ovat myös merkittävä tekijä kyseisten konsortion esittämässä rahoitussuunnitelmissa. Kuten palvelujen myyntiin liittyvät tulot, nämäkin menevät suoraan toimiluvan haltijalle, jolle valvontaviranomainen toimilupasopimuksen puitteissa myöntää tekijänoikeuksia koskevia lisenssejä, jotka liittyvät järjestelmän eri osiin ja sovelluksiin. Galileo-yhteisyritys on yhdessä komission ja Euroopan avaruusjärjestön kanssa laatinut yleisen lähestymistavan, jolla pyritään varmistamaan järjestelmän keskeisten osatekijöiden oikeudellinen suoja. Erityisen tärkeää tämä on signaalinprosessoinnin osalta. Kyseisen lähestymistavan avulla pystytään kattamaan kaikki käyttäjät käytetystä palvelusta riippumatta. Toimilupaa hakenneet konsortiot kannattavat tätä lähestymistapaa, sillä ne näkevät siinä merkittävän tulonlähteen, jonka ansiosta erityisen veron säätäminen vastaanottimille käy tarpeettomaksi. Tätä maksua suunniteltiin vielä edellä mainitussa 18. helmikuuta 2004 annetussa tiedonannossa.

Viimeiseksi on mainittava, että esikarsinnan läpäisseiden konsortioiden esittämässä rahoitussuunnitelmissa on merkittävä sija myös pankkien vahvaan tukeen perustuvalla pääomarahoituksella. Euroopan investointipankilla, jolla on läheisiä yhteyksiä toimilupaa hakeviin tahoihin, on suuri merkitys rahoitusjärjestelyissä, sillä se tarjoaa hyvin pitkäaikaisia lainoja, joihin liittyy asiaankuuluva lyhennysvapaa ajanjakso.

1.3. Tarvittava yhteisön rahoitus

Euroopan satelliittinavigointijärjestelmä edustaa huomattavaa julkista infrastruktuuria, joka tarjoaa Euroopan unionille lukuisia etuja. Sen avulla kyetään irrottautumaan monopolitilanteen aiheuttamista rajoituksista keskeisillä sovellusaloilla, joiden lukumäärä kasvaa päivittäin. Järjestelmällä varmistetaan tarvittava tekniikan hallinta sekä talouden kannalta tärkeät satelliittinavigointi- ja ajastustoiminnot. Kyseessä on rauhanomaisiin tarkoituksiin kansalaisille suunniteltu ohjelma, joka vastaa haasteisiin, joita ei voida ratkaista olemassa olevilla järjestelmillä. Se on yhdenmukainen eurooppalaisen avaruuspolitiikan kanssa siten kuin se esitetään komission 11. marraskuuta 2003 julkaisemassa valkoisessa

kirjassa⁵. Kaikkien edellä mainittujen seikkojen voidaan katsoa toimivan oikeutuksena julkisten viranomaisten osallistumiselle ohjelman rakennus- ja käyttöönottovaiheiden sekä käyttövaiheen rahoitukseen.

Se julkisen rahoituksen osa, jota tarvitaan kyseisten vaiheiden kitkattoman etenemisen varmistamiseksi, toimii yksityiseltä sektorilta saatavan rahoituksen täydennyksenä. Tähän julkiseen rahoitusosuuteen vaikuttaa toisaalta se, miten laajan ja laadukkaan ohjelman Euroopan yhteisö haluaa, ja toisaalta siihen vaikuttavat myös järjestelmästä saatavia tuloja koskevat arviot.

Rakennus- ja käyttövaiheen kustannukset on arvioitu 2,1 miljardiksi euroksi. Koska kukin esikarsinnan läpäisseistä konsortioista on sitoutunut vastaamaan kahdesta kolmasosasta kustannuksista eli 1,4 miljardista eurosta, yhteisön talousarviosta tarvitaan 700 miljoonaa euroa kyseisen vaiheen rahoittamiseen.

Yksityinen sektori on vastuussa käyttövaiheen rahoituksesta, mutta kun otetaan huomioon toisaalta julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat rajoitteet, joita Galileon kaltaisen suuren julkisen infrastruktuurin käyttö asettaa, ja toisaalta aika, jonka yksityinen sektori tarvitsee satelliittinavigointimarkkinoiden kehittämiseen ja palveluiden markkinoille saattamiseen, voidaan katsoa, että käyttövaiheen ensimmäisinä vuosina tarvitaan poikkeusluontoista julkista rahoitusta.

Yhteisön talousarviosta saatavan rahoituksen varmistamiseksi komissio esitti 14. heinäkuuta 2004 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisen satelliittinavigointijärjestelmän rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen toteuttamisesta⁶. Tällä ehdotuksella pyritään luomaan Galileo-ohjelmaa varten erityinen, sen tarpeita paremmin vastaava oikeudellinen väline, joka on yhdenmukainen tulevan eurooppalaisen avaruusohjelman kanssa, mutta joka samalla edellyttää myös hyvää varainhoitoa. Asetusehdotuksessa säädetään yhden miljardin euron suuruisesta yhteisön rahoituksesta 1. tammikuuta 2007 ja 31. joulukuuta 2013 väliselle ajalle. Rakennus- ja käyttöönottovaiheen rahoitukseen osoitetaan 500 miljoonaa euroa, minkä lisäksi kyseiseen vaiheeseen on varattu 200 miljoonaa euroa nykyisistä, vuotta 2006 koskevista rahoitusnäköymistä, ja käyttövaiheen ensimmäisten vuosien rahoitusta varten on varattu 500 miljoonaa euroa. Viimeinen luku on suuntaa-antava, ja sitä tullaan tarvittaessa tarkentamaan toimilupaa hakevien konsortioiden kanssa käytävien neuvottelujen lopputuloksen perusteella.

Galileo-ohjelmalle myönnetyn yhteisön rahoitusosuuden käytön hallinto ja valvonta on maailmanlaajuisen satelliittinavigointijärjestelmän (GNSS) Euroopan valvontaviranomaisen vastuulla edellä mainitun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1321/2004 mukaisesti. Valvontaviranomainen on määrä perustaa vuoden 2005 alkupuolella. Poissuljettu ei ole se mahdollisuus, että Euroopan avaruusjärjestö osallistuisi tarvittaessa ohjelman rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen rahoitukseen valvontaviranomaiselle myönnettävän tuen avulla.

On syytä korostaa, että julkisen rahoituksen osuus saattaa olla alhaisempi riippuen siitä, millainen toimiluvan haltijan järjestelmän käytöstä saama taloudellinen tuotto on.

5 KOM(2003) 673.

6 KOM (2004) 477 lopullinen.

Toimilupasopimukseen sisältyy selkeästi tällaisen mukauttamisen yksityiskohtia koskeva lauseke.

Komissio pyrkii omasta puolestaan edistämään satelliittinavigoinnin käyttöä eri aloja koskevissa aloitteissaan. Tällaisia aloja ovat erityisesti esimerkiksi hätäpuhelut, meriturvallisuus, GMES-järjestelmää (ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuinen seuranta) samanaikaisesti hyödyntävät kalastuksen ja maanviljelyksen alat, rautatielaitteistojen yhteensopivuus (ERTMS) sekä oikeus- ja sisäasiat.

1.4. Kolmansista maista saatavat tulot

Kansainvälinen yhteistyö kiihtyy jatkuvasti. Useat kolmannet maat ovat erityisen innokkaita osallistumaan Galileo-ohjelmaan ja myös sen rahoitukseen. Kiinan kanssa allekirjoitettiin yhteistyösopimus 30. lokakuuta 2003 ja Israelin kanssa 13. heinäkuuta 2004. Sen lisäksi, että neuvottelut Venäjän federaation, Intian ja Ukrainan kanssa ovat hyvässä vauhdissa ja niissä ollaan pääsemässä sopimukseen, myös Etelä-Koreaan, Australiaan, Meksikoon ja Brasiliaan on luotu lupaavia kontakteja. Lisäksi Sveitsi ja Norja, jotka ovat Euroopan avaruusjärjestön liittännäisjäseniä, tutkivat mahdollisuuksia osallistua ohjelman viimeisten vaiheiden rahoitukseen. Kyseisiltä kolmansilta mailta voi olla odotettavissa huomattavia panostuksia.

Galileo-ohjelmaan osallistuvat kolmannet maat tarjoavat hyvän mahdollisuuden markkinoiden laajentamiseen. Kaikissa näissä maissa on yrityksiä, joilla on huomattavia teknisiä ja kaupallisia resursseja avaruustekniikan ja satelliittinavigoinnin aloilla ja jotka voisivat toimia piristysruiskeena Euroopan teollisuudelle. Kaikki näiden maiden toiminnanharjoittajat ja käyttäjät painottavat tarvetta kehittää rauhanomaiseen käyttöön tarkoitettu satelliittinavigointijärjestelmä, joka olisi suunniteltu erityisesti heidän tarpeisiinsa viiden eri palveluryhmän avulla ja johon liittyy toimintoja, joita kyseisen uuden teknologian kehittäminen suuressa mittakaavassa edellyttää. Näitä ovat eheys, palvelun takeet ja yhteydet teleliikennealaan. Tämän vuoksi he arvostavat Galileo-ohjelman erityispiirteitä amerikkalaiseen GPS-järjestelmään verrattuna ja ovat kiinnostuneita kahdenkeskisistä sopimuksista, jotka kattaisivat yhteistyön kaikki osa-alueet ja tekisivät mahdolliseksi olla tulevaisuudessa osa tätä lupaavaa teknologiaa sen eri osa-alueilla.

Galileo-ohjelma on avoin laajalle yhteistyölle kolmansien maiden kanssa, ja se antaa niille mahdollisuuden osallistua strategisen infrastruktuurin rakentamiseen, kehittämiseen ja hallinnointiin. Tässä suhteessa Galileo-ohjelmalla on huomattava vaikutus Euroopan yhteisön politiikan ulkoisiin ulottuvuuksiin. Suunnitellut, monipuoliset yhteistyömuodot ja niiden laajuus edistävät varmasti kansainvälistä vuorovaikutusta. Yhteistyömuodot saattavat liittyä toimiluvan myöntämiseen, tutkimusohjelmaan, Euroopan avaruusjärjestön tekemisiin sopimukseen, sääntelynäkökohtiin, yhteisyrityksen toimintaan osallistumiseen ja osallisuuteen tulevan valvontaviranomaisen toiminnassa.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa tarjoaa myös mahdollisuuden saada tärkeää tukea niiltä mailta, joilla on edustajia taajuuksien jakamisesta ja standardoinnista vastaavissa kansainvälissä elimissä. Sillä taataan myös se, että järjestelmän palveluja voidaan tulevaisuudessa esteettä markkinoida kyseisissä maissa.

2. TARJOTTAVIIN PALVELUIHIN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

Galileo-järjestelmän on pystyttävä tarjoamaan erilaisia palveluja, joilla on erityisominaisuuksia ja joiden varmuus on taattu.

2.1. Tarjottavat palvelut

Galileo-järjestelmän puitteissa tarjottavat palvelut on lueteltu yksityiskohtaisesti 24. syyskuuta 2002 julkistetun komission tiedonannon⁷ liitteessä 1. Ne on määritelty vuonna 2002 laaditussa ns. korkean tason määrittelyasiakirjassa, ja niitä on jatkuvasti saatettu ajan tasalle käyttäjryhmien kuulemisten myötä. Tältä pohjalta neuvosto ilmoitti 6. joulukuuta 2002 hyväksymissään päätelmissä, että Galileo-ohjelmaa koskevaan tarjouskilpailuun, ja erityisesti toimiluvan myöntämiseen kuuluisi viisi eri palveluryhmää: avoimet peruspalvelut, kaupalliset palvelut, ns. ihmishengen turvaavat palvelut, julkisesti säännelty palvelut (ns. PRS-palvelut) sekä COSPAR-SARSAT-järjestelmää ja muita vastaavia järjestelmiä hyödyntävät etsintä- ja pelastuspalvelut.

Tarjoukset, joiden pohjalta neuvotteluja käydään esikarsinnan läpäisseen konsortion kanssa, ovat vaadittujen teknisten määritelmien mukaisia ja kussakin niistä ehdotetaan viittä edellä mainittua palveluryhmää.

On syytä painottaa, että julkisesti säännelty palvelut (PRS-palvelut) ovat yksi ohjelman avaintekijöistä. Näiden ansiosta viranomaiset saavat käyttöönsä varmoja ja korkeatasoisia palveluja. Monet ministeriöt ovat osallistuneet tämän palvelumuodon tekniseen määrittelyyn ja vahvistaneet, että sille on tarvetta. Tämä pätee erityisesti rajavalvontaviranomaisiin ja sisäisestä turvallisuudesta vastaaviin viranomaisiin, jotka pyrkivät torjumaan rikollisuutta, salakuljetusta, laitonta maahanmuuttoa ja terrorismia. Myös väestönsuojelusta vastaaville viranomaisille palvelumuoto on hyödyllinen. Jäsenvaltiot ja niiden hallintoyksiköt voivat vapaasti valita, haluavatko ne käyttää näitä palveluja vaiko eivät. Kolme esikarsinnan läpäissyttä toimilupaa hakevaa konsortiota vahvistaa valmisteilla olevissa liiketoimintasuunnitelmissaan, että näille palveluille on huomattavaa kysyntää monissa jäsenvaltioissa, ja suunnitelmissa painotetaan kyseisten palvelujen tuottamisesta saatavien tulojen merkitystä. Julkisesti säänneltyjen palvelujen käytöstä aiheutuvista kustannuksista vastaavat yksinomaan niiden käyttäjät, mutta kustannukset pysyvät kohtuullisina hyvän julkisen hallinnon myötä.

Lisäksi on todettava, että julkisesti säänneltyjen palvelujen sisällyttäminen järjestelmään muodostaa hyvin pienen osan infrastruktuurin kokonaiskustannuksista. Näillä palveluilla on hyvin vähän vaikutusta satelliitin merkittävimpiin parametreihin eli laitteiston painoon, tehoon ja kokoon. Vaikutukset maanpäällisestä osasta koituviin kustannuksiin ovat puolestaan marginaaliset.

Lisäksi kahden viime vuoden aikana toteutettujen tutkimusten sekä Yhdysvaltojen kanssa käytyjen keskustelujen ansiosta on voitu laatia tarkka taajuussuunnitelma tarjotuille viidelle

7 KOM(2002) 518 lopullinen.

palvelulle. Yhdysvaltojen kanssa 26. kesäkuuta 2004 allekirjoitettu sopimus poistaa viimeisetkin poliittiset esteet tämän suunnitelman tieltä.

EGNOS-järjestelmän osalta on syytä mainita, että 5. kesäkuuta 2003 hyväksymissään päätelmissä neuvosto totesi, että etuja, joita liittyy EGNOS-ohjelman hallinnon mahdolliseen siirtämiseen tulevaisuudessa tehtävän Galileo-järjestelmän toimialasopimukseen piiriin kuuluvaksi, tulisi arvioida yhdessä Galileo-järjestelmän toimiluvan potentiaalisten haltijoiden kanssa. Tämän seurauksena Galileo-yhteisyritys sisällytti EGNOS-ohjelman esikarsintavaiheen läpäisseen konsortion kanssa käytäviin keskusteluihin, ja nämä ovat ilmoittaneet olevansa valmiita ottamaan vastuun EGNOS-ohjelman hallinnosta Galileo-järjestelmän toimiluvan puitteissa. Tähän liittyen komissio valmistelee ehdotuksen, joka perustuu esikarsintavaiheen läpäisseen konsortion kanssa käytävien keskustelujen tuloksiin, jäsenvaltioiden siviili-ilmailuviranomaisten kanssa käytävien keskustelujen tuloksiin ja parhaillaan tutkittavana olevan eurooppalaisen navigointisuunnitelman yksityiskohtiin.

2.2. Turvallisuusvaatimusten noudattaminen

Kuten neuvosto on usein tuonut esille, Galileo-järjestelmä on haavoittuvainen infrastruktuuri, joka vaatii erityisiä varmuus- ja turvallisuustoimenpiteitä. On tärkeää suojata se kahdenlaisilta vaaroilta: ensinnäkin järjestelmä on suojattava sen yleiseen toimintaan kohdistuvilta uhkilta, olivat ne sitten ilkivaltaan liittyviä tai muista mahdollisista syistä aiheutuvia, sekä on ehkäistävä sen käyttö Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden etujen vastaisiin tarkoituksiin.

Edellä mainitut, 12. heinäkuuta 2004 päivätyt asetus (EY) N:o 1321/2004 sekä yhteinen toiminta 2004/552/YUTP ovat ne kaksi asiakirjaa, joihin Galileo-järjestelmän turvallisuus ja varmuus perustuvat sen rakennus- ja käyttöönottoaiheessa sekä käyttöaiheessa. Asetuksella perustetaan valvontaviranomainen, joka vastaa erityisesti järjestelmän turvallisuuteen ja varmuuteen liittyvistä teknisistä seikoista. Yhteisessä toiminnassa käsitellään järjestelmän eheyteen ja toimintaan liittyviä uhkia sekä kriisitilanteissa toteutettavia toimenpiteitä. Valvontaviranomainen perustaa järjestelmän turvallisuuskomitean, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja ottaa vastatakseen Galileo-järjestelmän suojauskomitean (GSB) tehtävistä.

Yhteisyritys on varmistanut, että esikarsinnan läpäisseet konsortiot ovat antaneet kaikki tarvittavat turvallisuustakuut. Järjestelmän hallinnosta vastaavat yksiköt koostuvat työntekijöistä, joille annetaan valtuudet käsitellä salaisiksi luokiteltuja asiakirjoja. Kukin kyseisistä konsortioista on tarjouksissaan sitoutunut noudattamaan turvallisuustoimenpiteitä, jotka tällä hetkellä laatii suojauskomitea, mutta joista tulevaisuudessa vastaa valvontaviranomainen. Ne ovat myös ottaneet huomioon sen mahdollisuuden, että neuvoston määräyksestä signaalien laatua muutetaan, mikäli jossakin puolella maailmaa syntyvä kriisi sitä vaatii.

Päätelmät

Toimivaltuuksiensa mukaisesti Galileo-yhteisyritys on menestyksekkäästi saattanut päätökseen tulevaa toimiluvan haltijaa koskevan valintamenettelyn. Vaikuttaisi siltä, että Galileo-ohjelman käynnistämisen edellytykset on täytetty. Erityisen tärkeää on ollut, että seuraavissa kysymyksissä on saatu vahvistus:

- sellaiseen infrastruktuuriin liittyvät strategiset näkökohdat, jolla taataan Euroopan unionille riippumattomuus kyseisellä alalla, mutta samalla kuitenkin varmistetaan, että järjestelmä on yhteentoimiva amerikkalaisen GPS-järjestelmän kanssa,
- tekniset määritelmät sellaista järjestelmää varten, joka tarjoaa Euroopan unionille mahdollisuuden hallita satelliittinavigointiteknologiaa,
- järjestelmän kannattavuus merkittävien tulojen saannin ansiosta,
- ehdotettujen viiden palvelun toisiaan täydentävä luonne, jossa on pyritty ottamaan huomioon kansalaisten tarpeet kokonaisuudessaan,
- EGNOS-järjestelmän, eurooppalaisen satelliittinavigointijärjestelmän edeltäjän, sisällyttäminen tavoiteltuun toimintamalliin, mukaan luettuna toimilupajärjestelyt,
- yksityisen sektorin osallistuminen rahoitukseen merkittävällä osuudella,
- hankkeen kansainvälinen ulottuvuus ja kolmansien maiden kasvava mielenkiinto ohjelmaa ja sen rahoitukseen osallistumista kohtaan.

Muut neuvoston asettamat edellytykset siirtymiseksi ohjelman seuraaviin vaiheisiin, eli rakennus- ja käyttöönottovaiheeseen sekä käyttövaiheeseen, on niin ikään saavutettu:

- Yhdysvaltojen kanssa 26. kesäkuuta 2004 allekirjoitettu sopimus amerikkalaisen ja eurooppalaisen järjestelmän yhteentoimivuudesta,
- järjestelmän tulevien hallintorakenteiden, valvontaviranomaisen ja turvallisuusjärjestelyjen vahvistaminen neuvoston hyväksyessä kaksi aiemmin mainittua, 12. heinäkuuta 2004 päivättyä asiakirjaa.

Kaikki edellytykset on näin ollen täytetty, jotta neuvosto voisi vahvistaa:

- väistämättömän siirtymisen ohjelman rakennus- ja käyttöönottovaiheeseen sekä käyttövaiheeseen,
- järjestelmän keskeiset piirteet erityisesti palvelujen osalta,
- viranomaisten sitoutumisen ohjelman rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen rahoittamiseen sekä järjestelmän valvontaan.

Näiden seikkojen vahvistaminen on välttämätöntä, jotta:

- yhteisyritys voisi saattaa päätöksen toimilupasopimusta koskevat neuvottelut, joiden on määrä johtaa sopimuksen allekirjoittamiseen vuoden 2005 kuluessa, ja,
- yksityisen sektorin sidosryhmät voivat vahvistaa tarjouksensa ja taloudelliset sitoumuksensa.

Komissio antaa jatkossakin säännöllisiä selvityksiä Euroopan parlamentille ja neuvostolle ohjelman edistymisestä. Yhteisyrityksen hallintoneuvosto jatkaa puolestaan toimilupamenettelyn toteuttamista. Komissio esittää tämän menettelyn tulokset Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisymmärryksessä valvontaviranomaisen kanssa, joka vuoden

2005 alussa ottaa vastatakseen rakennus- ja käyttöönottovaiheen sekä käyttövaiheen käynnistämiseen liittyvistä tärkeistä tehtävistä.